

DR. SC. VLASTA BARTULOVIĆ OBRANILA JE DISERTACIJU "REPRODUKTIVNI CIKLUSI I NOVAČENJE MLAĐI CIPALA (*MUGILIDAE*) NA PODRUČJU UŠĆA NERETVE"

*Vlasta Bartulović Ph. D. Defended her
Doctoral Desirtation Titled "Reproduction
Cycles and the Period in the Development of
Juvenile Mugilidae in the Region of the
Neretva Rivermouth"*

Vlasta Bartulović obranila je 21. srpnja 2006. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu doktorsku disertaciju «REPRODUKTIVNI CIKLUSI I NOVAČENJE MLAĐI CIPALA (*Mugilidae*) NA PODRUČJU UŠĆA NERETVE» i time je stekla akademski stupanj doktora prirodnih znanosti iz znanstvenog polja biologija. Javna

usmena obrana održana je pred Povjerenstvom u sastavu: prof. dr. sc. Milorad Mrakovčić, prof. dr. sc. Branko Glamuzina i prof. dr. sc. Jakov Dulčić.

Disertacija, izložena na 158 stranica s 115 slika i 4 tablice, rezultat je znanstvenoistraživačkog rada temeljenoga na relevantnoj domaćoj i inozemnoj literaturi. U radu je citirano 196 literaturnih navoda. Rad je podijeljen u 7 poglavlja: Uvod, Materijal i metode, Rezultati, Rasprava, Zaključci, Literatura i životopis, a dodatno uključuje sažetke na hrvatskom i engleskom jeziku.

U uvodnom dijelu predstavljeni su problematika, svrha i ciljevi istraživanja te kratki pregled istraživanja populacija cipala u području Jadrana i Sredozemnog mora.

U poglavlju „Materijal i metode“ opisane su istraživane postaje, metode uzorkovanja cipalske mlađi i odraslih jedinka te statističke metode obrade dobivenih podataka.

U poglavlju „Rezultati“ opisane su biometrijske značajke: dob, uzrasna struktura, dužinsko-maseni odnosi, spolna struktura populacija triju vrsta cipala na ušću Neretve: cipla bataša, *Mugil cephalus*, cipla balavca, *Liza ramada*, i cipla zlatca, *Liza aurata*. Za sve tri vrste detaljno je opisan reproduktivni ciklus analizom gonadosomatskog indeksa, te histološkim preparatima

gonada, na kojima su vidljive sve stanične promjene značajne za reproduktivnu fiziologiju triju istraživanih vrsta.

Poseban dio rezultata je analiza novačenja mlađi svih vrsta cipala koji žive na području ušća Neretve. Detaljno je opisano vrijeme novačenja, to jest vrijeme prvog dolaska mlađi na područje ušća Neretve, trajanje i izbor lokacija, te migracije u slatke vode Neretve. Opisane su značajke rasta i dužinsko-maseni odnosi mlađi na pojedinim postajama. Istražene su značajke ishrane mlađi tijekom boravka na području ušća Neretve, analizom indeksa popunjenosti želudca, učestalosti i udjela plijena. Primjenom Schenerova indeksa utvrđene su razine kompeticije kod mlađi onih vrsta koje se novače tijekom istog razdoblja.

U poglavlju „Rasprava“ dobiveni su rezultati uspoređeni sa znanstvenom literaturom. Rezultati upućuju na sličnost značajki populacija cipala i novačenja mlađi na području ušća Neretve s drugim istraživanim područjima hrvatske obale i Mediterana. Ali se upozorava i na pojedine specifičnosti, kao što je preferencija mlađi cipla balavca prema novačenju u područje luke Ploče, ili raniji dolazak mlađi cipla zlatca na rastilišta nego na ostalim istraživanim područjima.

Dokazano je da udio vrijednih i gospodarstveno značajnih vrsta cipala, kao što je cipla bataš, značajno opada prema prijašnjem stanju, te da počinje dominirati cipla dugaš, koji nije komercijalno zanimljiv.

Raspravljani su mogući razlozi za takvo stanje, od prevelikog lova, nestajanja pojedinih staništa do visoke razine kompeticije između mlađi tijekom razdoblja novačenja.

U poglavlju „Zaključci“ ukratko su izneseni najvažniji rezultati istraživanja i njihova moguća primjena u ribarstvu i akvakulturi.

Vlasta Bartulović rođena je 20. studenog 1971. u Varaždinu. Nakon završene srednje škole u Pločama,

smjer informatika-matematika, upisuje se na Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu, gdje diplomira 1995. godine. Od 1997. do 2002. radi kao asistent na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Mostaru na kolegijima Uvod u zoologiju, Specijalna zoologija I. i Specijalna zoologija II. Od 2002. zaposlena je kao znanstvena novakinja na Sveučilištu u Dubrovniku, a 2003. završava poslijediplomski studij na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i brani magistarski rad «Morfološke značajke i dinamika

populacije olige, *Atherina boyeri* Risso, 1810 (Pisces), u području ušća Male Neretve».

Uz dosadašnje akademske aktivnosti autorica je i koautorica 16 znanstvenih radova.

Glavni urednik

Rukopis primljen: 22.9.2006.

